

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Державного університету «Житомирська політехніка»
доктору наук з державного управління, доктору економічних наук,
професору Світлані СВІРКО

РЕЦЕНЗІЯ

доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», доцента, доцента кафедри права, публічного управління та адміністрування Державного університету «Житомирська політехніка»

ВОЙЦІЦЬКОЇ Катерини Миколаївни

на дисертацію НОВОСЬОЛОВА Івана Володимировича на тему
«Брендинг як інструмент публічної політики повоєнного відновлення міст та територій України», подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі
знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертаційного дослідження

Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України спричинила масштабні людські, економічні, інфраструктурні та соціальні втрати, наслідки яких суттєво вплинули на розвиток міст і територіальних громад. Тема дисертації Новосьолова І.В. є актуальною для сучасної науки публічного управління, оскільки повоєнне відновлення міст та територій потребуватиме не лише відбудови інфраструктури, а й відновлення довіри, людського капіталу, спільної ідентичності та здатності громад залучати ресурси. У цьому процесі брендинг може бути результативним лише за умови його інтеграції до стратегічного планування й реальних управлінських рішень, а не зведення до зовнішньої комунікації.

Автор обґрунтовано пов'язує брендинг із формуванням бачення майбутнього території, участю громади, координацією багатьох суб'єктів та стейкхолдерів і забезпеченням відповідності між заявленим образом та

фактичними перетвореннями. Така постановка проблеми відповідає специфіці публічного управління у сфері повоєнного відновлення та національної стійкості. Дослідження виконано в межах науково-дослідної роботи Державного університету «Житомирська політехніка» «Механізм подолання наслідків російсько-української війни на урбанізованих територіях» (номер державної реєстрації 0123U101827, 2023-2025 рр.).

Характеристика змісту та обґрунтованість основних положень

Дисертаційна робота має цілісну структуру, а логіка викладення підпорядкована поставленій меті. У вступі належним чином визначено актуальність, мету, завдання, об'єкт, предмет, методи, наукову новизну та практичне значення. Застосування системного, історичного, порівняльного, інституційного, структурно-функціонального підходів, контент-аналізу, моделювання та кейс-стаді відповідає характеру досліджуваної проблеми.

Перший розділ формує теоретичне підґрунтя роботи. Автор здійснює періодизацію розвитку брендингу міст і територій, показує перехід від міського маркетингу та просування до партисипативного, стратегічного й орієнтованого на відновлення інструменту. Важливим результатом є авторське визначення брендингу як процесу управління, що поєднує формування ідентичності, координацію заходів відбудови, соціальну згуртованість і мобілізацію ресурсів.

У другому розділі систематизовано підходи до оцінювання міст і територій у міжнародних рейтингах та індексах, визначено п'ять груп оцінювальних орієнтирів, а також проаналізовано практики провідних і постконфліктних міст. Позитивно оцінюється те, що міжнародні кейси не подано як готові рішення для України. Автор виокремлює умови їх застосування через відповідність просторових рішень ідентичності громади, наявність консенсусного змістового ядра, узгодженість комунікації з реальною політикою відновлення та демократичну легітимність.

В третьому розділі систематизація адміністративно-управлінської, державно-приватної, інституційно-галузевої, громадської, агентської та багаторівневої моделей дозволила обґрунтувати доцільність узгодженого

багаторівневого управління. Розроблений комплексний механізм охоплює правовий, організаційний, економічний та інформаційний механізми й спирається на наявні повноваження органів влади, документи стратегічного планування та доступні джерела фінансування.

Кожен розділ дисертації логічно пов'язаний із попередніми етапами дослідження, містить обґрунтовані проміжні висновки та послідовно розкриває окремі аспекти заявленої проблематики. Структура роботи забезпечує цілісність і внутрішню логіку наукового дослідження, а виклад матеріалу характеризується послідовністю, аргументованістю та відповідністю визначеній меті й завданням дисертації.

Наукова новизна, теоретичне та практичне значення

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розбудові теоретико-методичних, інституційних та прикладних засад брендингу міст та територій як інструменту публічної політики повоєнного відновлення. Вагомим положенням наукової новизни є розроблення комплексного механізму публічного управління брендингом міст та територій України. Удосконалено змістовну характеристику брендингу як інструменту публічної політики в умовах повоєнної відбудови України; підхід до аналізу та потрактування результативних показників провідних міст світу загалом та міст, що постраждали у наслідок військових дій і зазнали постконфліктного репозиціонування; підходи до порівняльного аналізу інституційних моделей управління брендингом міст і території; правове регулювання застосування брендингу як інструменту публічної політики повоєнного відновлення міст та територій України. Набуло подальшого розвитку дослідження еволюції наукових підходів до брендингу як інструменту публічної політики повоєнного відновлення територій та міст України; понятійно-категоріальний апарат; підходи до класифікації глобальних індексів і міжнародних рейтингів оцінювання розвитку міст.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування розробленого комплексного механізму та запропонованих

рекомендацій у діяльності органів державної влади й місцевого самоврядування під час стратегічного планування, відновлення та розвитку міст і територій. Практична цінність дослідження підтверджується впровадженням його результатів у діяльність Виконавчого комітету Житомирської міської ради та ТОВ «Науковий парк «Житомирська політехніка», а також використанням окремих положень у освітньому процесі Державного університету «Житомирська політехніка».

Повнота оприлюднення та дотримання академічної доброчесності

Основні положення дисертації відображено у 9 наукових працях, у тому числі у 6 статтях у наукових фахових виданнях України та 3 тезах доповідей. Результати апробовано на науково-практичних конференціях. Публікації відповідають темі дослідження та представляють його основні результати.

Робота має самостійний характер, містить належні посилання на використані джерела, а авторські положення й висновки сформульовано послідовно. Інформацію про використання технологій штучного інтелекту наведено у вступі із зазначенням допоміжного характеру та меж їх застосування. Ознак порушення принципів академічної доброчесності під час опрацювання дисертації не виявлено.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації

Високо оцінюючи актуальність і практичний потенціал роботи, доцільно звернути увагу на окремі питання, які не заперечують її основних результатів, а визначають можливі напрями подальшої конкретизації та апробації:

1. Аналіз міжнародних індексів формує широку оцінювальну базу, проте в комплексному механізмі не подано системи моніторингу результатів брендингу. Потребують конкретизації базові значення, джерела даних, періодичність вимірювання, відповідальні за верифікацію та спосіб розмежування внеску брендингу від впливу загального відновлення інфраструктури, безпекової ситуації й економічної кон'юнктури. Визначення набору ресурсних, процесних, результативних і впливових показників підвищило б перевірюваність запропонованого механізму.

2. У роботі обґрунтовано модель узгодженого багаторівневого управління, але недостатньо розкрито співвідношення брендингу міста/території, регіону та

держави. Потребують уточнення правила дій у разі конкуренції або суперечності територіальних наративів, порядок узгодження локальної ідентичності з цілями державної регіональної та безпекової політики, а також межі автономії громади за участі міжнародних партнерів.

3. Автор слушно наголошує на правдивості брендингу та недопустимості нав'язування громаді зовнішнього образу. Водночас потребує поглиблення конфліктно-чутливий та етичний підхід до використання пам'яті про війну, досвіду окупації, втрат, ветеранського досвіду та символів стійкості. Доцільно визначити запобіжники від комерціалізації травми, стигматизації постраждалих територій, маргіналізації окремих соціальних груп і політичної монополізації пам'яті, а також процедури фахової та громадської етичної оцінки ключових наративів.

4. У параграфі 3.2 автор пов'язує запуск механізму з визначенням функціонального типу території, проте конкретні елементи механізму для різних умов не запропоновано. Доцільно було б показати, як відрізнятимуться цілі, суб'єкти, інструменти для прифронтових, деокупованих, найбільш зруйнованих, транзитних і відносно безпечних громад, а також для фаз стабілізації, раннього відновлення та довгострокового розвитку. Такий поділ дозволив би уникнути формального застосування універсальної моделі до принципово різних типів міст та територій.

Зазначені зауваження мають дискусійний і рекомендаційний характер, не знижують наукової новизни та практичної цінності роботи, а окреслюють перспективи подальшої диференціації, етичної конкретизації й апробації запропонованого механізму.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Новосьолова Івана Володимировича «Брендинг як інструмент публічної політики повоєнного відновлення міст та територій України» є самостійною, завершеною та комплексною науковою працею, у якій розв'язано актуальне наукове завдання щодо розвитку теоретико-методичних положень і науково-практичних рекомендацій з інтеграції брендингу до публічної політики повоєнного відновлення.

За змістом, структурою, обсягом, науковою новизною, обґрунтованістю та практичною спрямованістю дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (зі змінами), а Новосьолов Іван Володимирович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування».

Рецензент:

доктор філософії за спеціальністю 281
«Публічне управління та адміністрування»,
доцент, доцент кафедри права, публічного
управління та адміністрування
Державного університету «Житомирська
політехніка»

Катерина ВОЙЦЬКА

Підпис Катерини Войцьківської

Засвідчую:

*Проректор з МПР та
цифрової трансформації*

Житомирської політехніки

Андрій Морозов

